

Uvodna reč

Nakon višemesečnih priprema i napornog rada zadovoljstvo nam je da naučnoj i stručnoj javnosti predstavimo prvi broj novog elektronskog časopisa za jezik, komunikaciju, kulturu i društvo pod naslovom *Komunikacija i kultura online*. Pristup časopisu je otvoren, a otvoreni smo i za priloge svih zainteresovanih stručnjaka i istraživača iz zemlje i inostranstva.

Osnivač i izdavač časopisa *Komunikacija i kultura online* je udruženje FOKUS – Forum za interkulturalnu komunikaciju. Cilj udruženja je da doprinosi istraživanju različitih aspekata jezika, društva, kulture i da na taj način promoviše i unapređuje sve vidove komunikacije, a osobito interkulturalnu komunikaciju, kao i izgradnju interkulturalne kompetencije, interkulturalnost i toleranciju.

Težeći sveobuhvatnosti i celovitosti, *Komunikacija i kultura online* prihvata i intelektualno-estetski, i instrumentalni i antropološki pojam kulture. Drugim rečima, kulturu shvatamo i kao kanon estetskih i etičkih vrednosti otelotvorenih u delima vrhunskih mislilaca i umetnika, i kao materijalnu kulturu, i kao sveukupne obrasce percepcije, mišljenja i delanja koje je razvilo određeno društvo. Pod interkulturalnošću podrazumevamo sve oblike jezičkog i kulturnog prožimanja, ali i procese kreativne integracije elemenata drugih kultura.

Elektronski časopis *Komunikacija i kultura online* sagledava interkulturalnu komunikaciju kao skup svih aspekata interpersonalne i medijski posredovane komunikacije (film, televizija, internet, štampani mediji, reklama) između pripadnika različitih kultura. Oslanjajući se na H. J. Lizebrinka (Lüsebrink), interkulturalnu kompetenciju shvatamo kao sposobnost da se druge kulture i njihovi pripadnici razumeju na adekvatan način, kao i da se sa njima komunicira na način koji je u skladu sa njihovim sistemom vrednosti i stilom komunikacije. U globalizovanom svetu današnjice interkulturalna kompetencija prerasla je u ključnu sposobnost, koja igra sve značajniju ulogu i u privatnom i u poslovnom životu. Raste broj zanimanja u kojima posedovanje ove kompetencije može predstavljati odlučujuću prednost na tržištu rada, baš kao što se njen izostanak može pokazati kao neoprostiv nedostatak. Pri tom podjednaki značaj imaju i kognitivna i afektivna dimenzija interkulturalne kompetencije, tj. i kulturno specifična znanja i interkulturalna socijalna kompetencija. U mnogim oblastima i zanimanjima neophodna su takođe i stručna znanja o drugoj kulturi, primera radi o tržištu, pravnim normama, strukturi preduzeća, mogućnostima u pogledu marketinga itd.

Da bi podstakla sagledavanje fenomena komunikacije, kulture i interkulture komunikacije iz različitih perspektiva, *Komunikacija i kultura online* teži multidisciplinarnosti i interdisciplinarnosti. Prvi broj stoga obuhvata radove iz oblasti lingvistike i primenjene lingvistike, teorije medija (*media science*), teorije prevođenja, nauke o obrazovanju (*educational science*), nauke o književnosti, kao i interdisciplinarna istraživanja. Nadamo se da će se ovim radovima u narednim brojevima pridružiti i prilozi iz drugih nauka, kao što su sociologija, etnologija, antropologija, psihologija, istorija, istorija umetnosti, kulturologija, komunikologija i studije kulture (*cultural studies*), ali i politikologija, žurnalistika, odnosi s javnošću, studije roda (*gender studies*) i ostale nauke koje rasvetljavaju raznorodna pitanja vezana za komunikaciju, društvo i kulturu.

Pored naučnih i stručnih radova, *Komunikacija i kultura online* objavljuje i prevode književnih dela, ali i prevode ostvarenja iz oblasti društvenih nauka. Smatrajući prevođenje jednim od najznačajnijih mostova koji povezuju različite jezike i kulture, ovo doživljavamo kao veoma značajan aspekt naše delatnosti. Želimo da pozovemo prevodioce da prevodima kraćih tekstova ili odlomaka približe autore i dela čitaocima koji ih ne mogu recipirati u originalu. Publika u Srbiji i u drugim državama Jugoistočne Evrope tim se putem može upoznati sa stranim književnim, naučnim i stručnim dostignućima koja još nisu dostupna na njenim maternjim jezicima. *Komunikacija i kultura online* u prevodima, međutim, vidi i dragocenu priliku da se književnost i nauka iz Srbije i regiona predstave govornicima drugih jezika, tj. van granica zemlje i regiona.

Elektronski časopis *Komunikacija i kultura online* predviđa šest rubrika rezervisanih za članke različitih kategorija: *Studije i članci* (sve kategorije naučnih članaka), *Iskustva* (stručni radovi), *Horizonti* (prikazi), *Razmišljanja i zapažanja* (komentari i eseji), *Međukulturni mostovi* (prevodi) i *Pogled u budućnost* (izuzetno uspešni radovi studenata doktorskih studija). U okviru svake od ovih rubrika prilozi se razvrstavaju prema naučnim oblastima, kao što su npr. teorija medija, lingvistika ili primenjena lingvistika. Na narednom nivou članci su raspoređeni abecednim redom, prema prezimenu autora. Radi lakše orijentacije čitalaca, uz svaki članak navedena su i područja koja obrađuje, na kao npr. postkolonijalna književnost, književno prevođenje, lingvistika teksta, lingvistička kontaktologija itd.

Kultura i komunikacija online izlazi jednom godišnje, u elektronskom obliku. Zainteresovanoj naučnoj i stručnoj javnosti ovakav odabir medija omogućava da se brzo i bez ikakvih prepreka upozna sa nizom aktuelnih naučnih i stručnih članaka i

prevoda. Samim autorima časopis u elektronskom obliku nudi priliku do dopru do svih potencijalnih čitalaca, bez obzira na geografsku udaljenost, na mogućnosti distribucije i na druge ograničavajuće faktore. Za sve radove, a osobito za one na engleskom i na drugim svetskim jezicima, objavljivanje na internetu uklanja granice koje obično stoje na putu štampanim publikacijama. Iako je značajna za sve stručnjake i istraživače, ova je mogućnost svakako od ključne važnosti za strane filologije i prateće studije kulture, s obzirom na to da su one neizbežno upućene na komunikaciju i saradnju sa svojim matičnim filologijama i sa odgovarajućim stranim filologijama u drugim zemljama.

Velika prednost časopisa u elektronskom obliku svakako je i brzina objavljivanja, koja u interesu autora i čitaoca doprinosi aktuelnosti priloga. Ne treba zanemariti ni neometanu primenu grafičkih i drugih tehničkih mogućnosti, kao što su fotografije, ilustracije i grafikoni u boji. One su i dalje previše zahtevne za periodične publikacije u štampanom obliku, pa se zato u njima retko i sreću. Gotovo neograničene prostorne mogućnosti koje nudi elektronski oblik, uz sve nabrojane prednosti, dozvoljavaju i znatno veću fleksibilnost u pogledu obima članka. Drugim rečima, izostanak prostornih ograničenja omogućava objavljivanje nešto dužih priloga ukoliko se za tim pokaže opravdana potreba.

Prvi broj časopisa *Komunikacija i kultura online* sadrži 27 priloga, od toga 17 naučnih članaka, tri prikaza, jedan esej, jedan prevod s komentarom. i pet tekstova mladih istraživača. U rubrici *Studije i istraživanja* zastupljeni su i naučni članci iz lingvistike, primenjene lingvistike, teorije prevođenja i nauke o književnosti. Prikazi u rubrici *Horizonti* posvećeni su leksikografskim ostvarenjima i multidisciplinarnim projektima. *Razmišljanja i zapažanja* donose esej o komunikaciji na stranom jeziku, a *Međujezičkim mostovima* prevod priče *Divne oči*, koji je prevodilac Slobodan Jovanović obogatio i detaljnim informacijama o životu i književnom opusu njenog autora Ivena Hantera. U rubrici *Pogled u budućnost*, *Komunikacija i kultura online* dala je priliku perspektivnim mladim istraživačima, studentima doktorskih studija, da svoja prva ostvarenja predstave nešto široj čitalačkoj publici. Njihovih pet priloga (tri naučna članka, jedan stručni rad i jedan prikaz) odlikuje se visokim kvalitetom, i služi na čast samim autorima, ali svakako i mentorima koji su ih usmeravali prilikom izrade ovih radova.

Udruženje FOKUS – Forum za interkulturnu komunikaciju i uredništvo *Komunikacije i kulture online* zahvaljuje svima koji su svojim zalaganjima, savetima, komentarima i informacijama doprineli pripremi prvog broja našeg časopisa. Posebnu

zahvalnost dugujemo recenzentima, uvaženim nastavnicima Univerziteta u Beogradu i drugih univerziteta, koji su izdvojili svoje dragoceno vreme za ocenu radova i brojne sugestije od neprocenjive vrednosti. I na kraju, na poslednjem, ali istaknutom mestu, zahvaljujemo autorima naučnih članaka, stručnih radova, prikaza, prevoda i eseja na trudu koji su uložili u svoje priloge i na poverenju koje su nam poklonili. Bez njihovog doprinosa časopis danas ne bi bio pred čitaocima.

Nadamo se da će *Komunikacija i kultura online* uspeti da pobudi interesovanje naučne i stručne javnosti i da će naići na dobar prijem. Nadamo se takođe da ćemo opravdati poverenje autora priloga u prvom broju i da će saradnju sa našim časopisom nastaviti i u budućnosti. Želja nam je, svakako, da pridobijemo i nove saradnike, kako bi naredni brojevi *Komunikacije i kulture online* bili još bogatiji, raznovrsniji i zanimljiviji.

Beograd, decembar 2010. godine

Glavni i odgovorni urednik

Dr Jelena Kostić-Tomović